

**VALSTYBINĖS SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBOS
PRIE APLINKOS MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL GAMTOS PAVELDO OBJEKTŲ SCHEMŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2020 m. balandžio 29 d. Nr. V-46
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ 2.1. papunkčiu, t v i r t i n u Gamtos paveldo objektų schemų rengimo tvarkos aprašą (pridedama).

Direktorius

Albertas Stanislovaitis

GAMTOS PAVELDO OBJEKTŲ SCHEMŲ RENGIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtos paveldo objektų schemų rengimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – Aprašas) nustato gamtos objektų skelbimo valstybės saugomais tvarką ir gamtos paveldo objektų schemų rengimo reikalavimus, jų registravimo ir apskaitos tvarką.

2. Gamtos paveldo objektų skelbimo tikslus nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 10 straipsnis. Gamtos objektai skelbiami saugomais vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Gamtos paveldo objektų nuostatais, patvirtintais aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-214 „Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo“ ir šiuo Aprašu.

3. Gamtos paveldo objektus (toliau vadinama – Objektai) skelbia aplinkos ministras, tvirtindamas šių Objektų schemas. Objektai skelbiami pavieniai arba tankias grupes sudarantys gamtos objektai, turintys išskirtinę ekologinę, mokslinę, kultūrinę ar estetinę vertę, yra svarbūs vietos bendruomenės interesams, pažintinio turizmo plėtrai ir kuriems išsaugoti būtinas specialus apsaugos ir naudojimo režimas.

4. Objektų klasifikacija, apsaugos režimas nustatomi ir veikia juose reglamentuojama Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.

5. Objektų skelbimo iniciatoriais (toliau vadinama – Iniciatorius) gali būti savivaldybės administracija ir/ar kitos valstybės, savivaldybių institucijos, nevalstybinės organizacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys. Pasiūlymai dėl Objektų skelbimo turi atitikti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą, visuomenės poreikius ir būti pagrįsti mokslinių tyrimų išvadomis.

6. Objektų skelbimo organizatorius (toliau – Organizatorius) yra Tarnyba. Organizatorius savo iniciatyva gali inicijuoti gamtos objektų skelbimą saugomais.

7. Šiame Apraše naudojamos sąvokos atitinka išvardytuose teisės aktuose naudojamas sąvokas.

II. OBJEKTŲ SKELBIMO SAUGOMAIS IR JŲ SCHEMŲ RENGIMO PROCESAS

8. Objektų skelbimo saugomais ir Objektų schemų rengimo procesą sudaro šie etapai:

8.1. Iniciatorius Tarnybai teikia laisvos formos prašymą paskelbti gamtos objektą saugomu. Prie prašymo pridedamas gamtos objekto aprašymas: skelbiamo saugomu gamtos objekto vertę pagrindžianti informacija (objekto fiziniai parametrai, medžiaginė sudėtis, išskirtinių savybių, estetinės vertės aprašymas, svarba vietos bendruomenei ir turizmo plėtrai) ir preliminarus ribų planas, o jeigu gamtos objektas taškinis (medis, riedulys, šaltinis ar kita), – planas, kuriame pažymėta jo buvimo vieta;

8.2. Tarnyba, išnagrinėjusi prašymą ir pridėtus dokumentus:

8.2.1. parengia išvadą dėl tikslingumo skelbti gamtos objektą saugomu. Jeigu pateiktos medžiagos nepakanka numatomo skelbti saugomu gamtos objekto vertei nustatyti, Tarnyba kreipiasi į kompetentingas institucijas arba į Iniciatorių dėl papildomos medžiagos pateikimo;

8.2.3. apskaičiuoja preliminarą kompensaciją (kompensacijas) susijusią su specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymu.

8.3. Nustačius, kad gamtos objektas atitinka skelbimo saugomu kriterijus, Organizatorius Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1-491 nustatyta

tvarka teikia pasiūlymą svarstyti Pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų keitimo nagrinėjimo komisijai. Jei Komisija pritaria Objekto steigimui, gavęs Aplinkos ministro sprendimą dėl Objekto steigimo organizatorius parengia Objekto schemą, kurioje:

8.3.1. masteliu M 1:500 – M 1:1000 ant ortofotografinio žemėlapijo pažymėta gamtos objekto vieta (kai gamtos objektas yra riedulys, medis ar kitas taškinis objektas) arba gamtos objekto teritorijos ribos (kai gamtos objektui apibūdinti reikia nurodyti jo užimamą plotą) ir buferinės apsaugos zonos, taip pat registruotų žemės sklypų ribos;

8.3.2. įrašytas Objekto, savivaldybės ir seniūnijos, į kurias jis patenka pavadinimai, jo koordinatės bei koordinatinių sistemos pavadinimas;

8.3.3. įkarpa, nurodanti Objekto padėtį seniūnijoje;

8.3.4. legenda (sutartiniai ženklai);

8.3.5. linijinis mastelis;

8.3.6. metrika (įrašai, nurodantys organizatorių, naudojamų duomenų nuosavybę).

9. Objekto schema rengiama, Objekto teritorijos ir jo buferinės apsaugos zonos ribos braižomos skaitmeniniu formatu valstybinėje (LKS-94) koordinatinių sistemoje. Riboms nustatyti turi būti naudojami naujausi oficialių valstybinių kadastrų, registrų ir kartografinio pagrindo duomenų bazių duomenys. Nustatant Objekto teritorijos ir jo buferinės apsaugos zonos ribas, nauji erdviniai duomenys apie ribas turi būti įskaitmeninti ir atitikti M 1:1000, o urbanizuotoje teritorijoje – M 1:500 tikslumo reikalavimus. Erdviniai duomenys apie ribas paruošiami skaitmeniniu formatu, tinkančiu atviram duomenų apsikeitimui (shp, xml ar gml 2 formatu) bei tinkančiu pateikti specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazei. Plotiniai zonų duomenys turi būti topologiškai tvarkingi.

10. Informacija apie priimtą rengiamą sprendimą patvirtinti Objekto schemą, likus ne mažiau kaip 20 darbo dienų iki planuojamo aplinkos ministro įsakymo patvirtinti Objekto schemą priėmimo dienos, turi būti paskelbta atitinkamos savivaldybės, ir Tarnybos interneto svetainėje. Aplinkos ministro įsakymo projektas dėl Objekto schemos patvirtinimo ar nuoroda, kur galima susipažinti su šiuo projektu, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki aplinkos ministro įsakymo priėmimo dienos turi būti paskelbta viename iš nacionalinių ir viename iš vietinių laikraščių, jeigu toks leidžiamas numatomo Objekto vietoje, savivaldybės ir Tarnybos interneto svetainėje nurodant nustatomas teritorijas ir jose taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas.

11. Parengta Objekto schema teikiama aplinkos ministrui tvirtinti.

12. Pasikeitus savybėms, dėl kurių gamtos objektas buvo paskelbtas saugomu, ar įvertinus pasikeitusias teises aplinkybes Objekto schema keičiama taip pat kaip rengiama nauja.

III. OBJEKTŲ REGISTRAVIMAS IR APSKAITA

13. Objektai įregistruojami ir išregistruojami, duomenys apie juos tvarkomi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. rugsėjo 27 d. nutarimu Nr. 766 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenų bazėje kaupiama, registruojama ir saugoma visa informacija apie Objektus: Objekto vertės pagrindimas ir teritorijos aprašymas, Objekto fotografinė ir planinė medžiaga, Objekto ar jo elementų fotofiksacija, kita archyvinė ir tyrimų medžiaga.

14. Patvirtinus Objekto schemą:

14.1. Objektas ir /ar jo ribos ir buferinės apsaugos zonos ribos registruojamos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastru nustatyta tvarka;

14.2. Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikiamas pranešimas apie Objekto ir /ar jo teritorijos ribas ir buferinės apsaugos zonos ribas.

14.3. Tarnyba, aplinkos ministrui patvirtinus gamtos paveldo objektų schemas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 11 straipsnyje nurodytais terminais, būdais, priemonėmis praneša savininkui, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtiniui, taip pat fiziniam ar juridiniam asmeniui ar jų padaliniams, naudojantiems žemę pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sutartį, ir (ar)

šioje nustatytoje teritorijoje esančių Nekilnojamojo turto registre įregistruotų nekilnojamųjų daiktų savininkams ar patikėtiniams apie žemės sklypui taikytinas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas (arba pateikia nuorodą, kur su jomis galima susipažinti) ir aplinkos ministro įsakymą, kuriuo buvo patvirtinta Objekto schema, tuo pačiu raštu informuojama apie teisę kreiptis dėl kompensacijos sumokėjimo. Kompensacija apskaičiuojama ir išmokama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 339 patvirtintos Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodikos nustatyta tvarka, kai žemės savininkas ar valdytojas kreipiasi dėl jos mokėjimo.

15. Išnykus savybėms, dėl kurių gamtos objektas buvo paskelbtas saugomu, ar įvertinus pasikeitusias teisinės aplinkybes Objekto schema Aplinkos ministro pripažįstama netekusia galios, Objektas išregistruojamas iš Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro, Nekilnojamojo turto kadastro ir Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui pateikiamas pranešimas apie Objekto ir /ar jo teritorijos ribas ir buferinės apsaugos zonos ribas.

16. Objektams skelbti, jiems tvarkyti ir jų apskaitai organizuoti gali būti naudojamos biudžeto lėšos, taip pat specialiųjų ir tarptautinių programų, juridinių ir fizinių asmenų paramos, kitos teisėtai įgytos lėšos.
